

Motion till riksdagen

1989/90:Jo255

av Anna Horn af Rantzien och Eva Goës (båda mp)

Jordbruket – vår modernäring

Ett sårbart samhälle

Vi lever i ett sårbart samhälle. Sårbarheten har ökat med alla de maskiner och tekniska system som har gjort livet bekvämare, men också hetsigare. Stordrift och centralisering har gått hand i hand med den industriella utvecklingen.

Tidigare var förhållandet mellan stad och landsbygd mer välbalanserat. Staden med sina rika möjligheter till högre utbildning och kommersiellt kultur- och varuutbud m.m. låg i nära kontakt med och försörjdes till stor del av sitt omland. I dag börjar de största städerna bli otympliga och svåra att kontrollera vad gäller lagöverträdelse, trafik- och bostadsproblem och avfallshantering. Samtidigt växer glesbygdsproblemen; närservicen blir allt sämre när befolkningsunderlaget sviktar och ungdomen lockas till städerna av det större nöjes- och arbetsutbudet. De kvarvarande får till råga på allt via skattsedeln subventionera bostadsbyggandet och transportsystemet i städerna.

Vi vet att vi behöver vår levande landsbygd för försvar och livsmedelsförsörjning, för att hålla kultur- och naturvärden levande och för att bibehålla och föra vidare till nästa generation de grundläggande överlevnadskunskaperna innan de faller i glömska. Vi behöver ett jordbruk, där man inte är helt beroende av importerade insatsvaror och där man tillämpar odlingsmetoder, som ger långsiktigt bärande jordar och fullvärdiga livsmedel.

Med rötterna i jorden

Jord och människa – de två hör samman sedan urminnes tider. Jorden, marken är grunden för vår tillvaro som art. På hållristningar kan vi se mannen

bakom sitt ärder och ett soltecken. Till oss från urberget genom årtusenden sänds budet om jordens livsalstrande krafter.

Mot. 1989/90
Jo255

Jorden var för de "primitiva" människorna helig. Orden talar samma språk. Ur det indoeuropeiska ordet för jord – dhghem – kan både *humus* och *homo* härledas. En av jordens gudomligheter var Gaia, den allt omfattande och vårdande Moder Jord.

Solidaritet med naturen

Hos oss "civiliserade" folk, har mycket av denna samhörighetskänsla sjunkit djupt i det omedvetna. Kanske är det Gaia vi tillber, när vi ger efter för lusten att påta i jorden och arbeta oss trötta på vilodagen i vår trädgård i stället för att köpa ett paket djupfrysta grönsaker, som i pengar räknat är betydligt billigare. – Kanske är det Gaia vi tillber när vi kramar träd eller när vi stannar upp i arbete eller tal för att lyssna på vårens första flöjtande koltrast.

Gaia har också fått ge namn till den moderna teori som antar att jorden är ett levande och självreglerande system – ett system som kan dö om det smittas och bryts ner av parasiter. Alla de dagens människor, som förmår lyssna och ta till sig kunskap från omvärlden, vet hur vårdslöst vi behandlar naturen. *Var finns solidariteten med Gaia?*

Solidaritet med kommande generationer

Bekvämlighet och girighet, stöttade av ett förryckt ekonomiskt system, är på väg att rycka undan grunden, på vilken vi i de rika länderna har byggt upp vårt välstånd. Vi tar ut allt mer av jordens tillgångar. Sophögarna växer, luften blir livsfientlig, vattnet likaså.

Jorden, vars hälsotillstånd återverkar på både luft, vatten och liv, far som stoftmoln över slätterna, förs som lervälling i floderna, göms under "hårdytor" på flygplatser, vägar... Den övergår i salt- eller sandöken. Gaia – den ofruktsamma? Vad blir kvar till våra barn och barnbarn? *Var finns solidariteten med kommande generationer?*

Solidaritet med utsatta grupper i vårt eget land

När kaos hotar samhällssystemet, är det alltid de svaga grupperna, som först får sina "privilegier" indragna. De har ju svårt att försvara sig. Småbönderna är inte ekonomiskt lönsamma i ett industrialiserat, centraliserat, mekaniserat samhälle. De riskerar att utrotas. Ändå finns ofta just hos dem seghet, envishet, uppfinningsrikedom, kärlek till jord och djur – alla de egenskaper, som är ovärderliga för samhället i en krissituation. *Var finns solidariteten med dem, som vårdar jorden med varsamhet?*

Solidaritet med u-länderna

Från de fattiga länderna hämtar vi råvaror; vi utnyttjar deras arbetskraft; de används som vår stora loppmarknad för varor som dömts ut eller blivit omoderna eller överflödiga. Vi har börjat använda dem som soptipp. Deras jordar används som grönsaksland och fruktträdgård för oss i väst. Vi vet att de behöver jorden för att odla den egna födan. Vi vet att de storskaliga od-

lingsmetoderna är förödande för deras känsliga humusfattiga jordar, som lätt bränns sönder av solen. Ändå tvingas de fortsätta på den inslagna vägen; skuld kris och fattigdom håller dem kvar. *Var finns solidariteten med u-länderna?*

Mot. 1989/90
Jo255

Utsikt och insikt från de fyra solidariteterna

Jorden i vårt lyckligt lottade land måste odlas med tanke på de fyra solidariteterna. Jorden måste hållas levande och frisk; den får inte sugas ut eller läggas igen. Ekonomiska hänsyn är otillräckliga när det gäller levande system, t.ex. en modernäring. *Följderna av ändrade odlingsmetoder eller igenläggning måste alltid prövas mot de fyra solidariteterna.* Ekonomin i levande system lyder inte samma lagar som i de av oss skapade döda systemen.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att varje beslut som tas i frågor som gäller markens användning skall föregås av en långsiktig konsekvensbeskrivning enligt de beräkningsgrunder som framgår av motionen.

Stockholm den 25 januari 1990

Anna Horn af Rantzien (mp)

Eva Goës (mp)